

ที่ กต ๐๘๐๕/๑๕๘

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น และการเยียวยา
ที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น
และการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘
วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
๒. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ
๓. รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
๔. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้ามามีส่วนร่วม
ของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น และการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญา
ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้มี
กฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็น
อันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามวรรคสาม (หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับ
การค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากร
ธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ)

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ รับทราบบัญชีเรื่องที่จะต้อง
ดำเนินการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยรวมถึง

/การออกกฎหมาย ...

การออกกฎหมายการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องเกี่ยวกับสนธิสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และต่อมาในปี ๒๕๖๐ นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบข้อมูลหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่ปรับปรุงโดยกระทรวงยุติธรรม ซึ่งกำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

๑.๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงพาณิชย์ ทั้งสิ้น ๔ ครั้ง ดังนี้ (๑) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (๒) เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ (๓) เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ และ (๔) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อร่วมกันยกร่างและพิจารณาถ้อยคำของร่างพระราชบัญญัติฯ

๑.๓.๒ เพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็น

- เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศได้เผยแพร่และเปิดให้รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ โดยได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ (<http://mfa.go.th>) และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย (<http://treaties.mfa.go.th>) ระหว่างวันที่ ๑-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๓๑ วัน

- กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือไปยังปลัดกระทรวง หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ แห่ง เพื่อขอรับความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ

- หลังจากระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นสิ้นสุด มีหน่วยงานทั้งสิ้น ๕๑ หน่วยงาน และบุคคลทั่วไปทั้งสิ้น ๑๐๓ ราย ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ

(๒) การเผยแพร่รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงาน

การวิเคราะห์ผลกระทบ

- ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา กระทรวงการต่างประเทศได้เผยแพร่รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ (<http://mfa.go.th>) และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย (<http://treaties.mfa.go.th>)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นการเสนอร่างกฎหมายเพื่อให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ ซึ่งเป็นกรณีที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ ที่ผ่านมา ไม่มีกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญา

ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง
ร่างพระราชบัญญัติฯ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการไม่มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามา
มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญา
ข้างต้น

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปประเทศโดยสอดคล้องกับมาตรา ๒๕๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดอง จัดความเหลื่อมล้ำ
และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจพิจารณาแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่าง
พระราชบัญญัติฯ ตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสาม เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ตามกระบวนการ
ตรากฎหมายเพื่อปฏิรูปประเทศ

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติฯ มีสารสำคัญ แบ่งเป็น ๒ หมวด ได้แก่

๔.๑ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งกำหนดวิธีการรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญา^{*} ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ประเภทของหนังสือสัญญาที่ต้องรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชน ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น ช่วงเวลาในการรับฟังความคิดเห็น และข้อจำกัด
ในการเผยแพร่ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๔.๒ การเยียวยา ซึ่งกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจาก
ผลกระทบของการทำหนังสือสัญญา ตั้งแต่กรณีที่จะต้องเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ประเภทของมาตรการที่มีทั้ง
มาตรการทางการเงินและไม่ใช้ทางการเงิน ขั้นตอนการเยียวยา และการยกเลิกมาตรการเยียวยา

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสารสำคัญเป็น
การรวบรวมประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและสรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นโดยแยกเป็นรายมาตรา ดังนี้

๕.๑ ผู้แสดงความเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการกับร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจาก
สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ

๕.๒ มีผู้แสดงความเห็นส่วนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับสาระของร่างพระราชบัญญัติฯ โดยนำไป
เปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ. ที่เสนอโดยประชาชน
๑๐,๐๐๐ รายชื่อ และเสนอแนะให้เพิ่มบทบัญญัติในหลายประเด็น อาทิ การเสนอแผนการจัดทำหนังสือสัญญา
ต่อรัฐสภา การให้ผู้มีส่วนได้เสีย นักวิชาการ หรือผู้แทนภาคประชาสังคม เข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการเจรจา
จัดทำหนังสือสัญญาด้วย

/เกี่ยวกับเรื่องนี้ ...

^{*} หนังสือสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติฯ จำกัดเพียงหนังสือสัญญาตามคำนิยามในมาตรา ๓ ซึ่งระบุว่า “หนังสือสัญญา
หมายความว่า ความตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ในรูปแบบที่เป็น
ลายลักษณ์อักษร โดยมีเจตนาก่อให้เกิดพันธะผูกพันทางกฎหมายและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้
ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร”

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ร่วมกัน พิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวง พณิชย์) เห็นพ้องกันที่จะไม่ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติฯ ตามแนวทางของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือ สัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ. ที่เสนอโดยประชาชน ๑๐,๐๐๐ รายชื่อ เนื่องจากหลายประเด็นไม่สามารถ กระทำได้ในทางปฏิบัติและอาจกระทบต่อการรักษาท่าทีการเจรจาของไทย อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับทางปฏิบัติ ระหว่างประเทศ อาทิ การให้ผู้มีส่วนได้เสีย นักวิชาการ หรือผู้แทนภาคประชาสังคมเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ ในการเจรจาหนังสือสัญญา

๖. ผลกระทบ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ มีสาระสำคัญเป็นการวิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็น ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และผลกระทบ โดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติฯ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒) ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายด้วย

๖.๒ ร่างพระราชบัญญัติฯ จะเป็นกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ในการกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็น อันเกิดจากผลกระทบของการจัดทำหนังสือสัญญาบางประเภทที่รัฐธรรมนูญฯ กำหนด แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจเป็นการสร้างภาระให้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติฯ ด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงพาณิชย์) เพื่อร่วมกัน พิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ โดยที่ประชุมเห็นชอบ ถ้อยคำของร่างพระราชบัญญัติฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ แล้ว

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๗๐ วรรคสาม

๙.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ในประเด็นต่อไปนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น และการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตาม มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. เพื่อให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ วรรคสี่

๑๐.๒ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เข้าช่วยการตรากฎหมายเพื่อปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

Scan QR Code เพื่อดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองสนธิสัญญา

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๐๗๕ (นาฬิกา ๐๙ ๑๐๙๕ ๙๕๙๕)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๒๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ na.poshyananda@mfa.mail.go.th